

м'ясопродуктів у 2016 р. в цілому відповідало показникам Кабінету міністрів України, також в межах норми є споживання цукру. Значно менше потреби споживається молока і молокопродуктів, плодів, ягід, винограду, риби і рибопродуктів. У межах раціональної норми знаходиться споживання хліба і хлібобулочних виробів. Щодо картоплі, овочів і баштанних, олії, то ці продукти споживаються в надлишку. Порівняно із мінімальною нормою споживання у 2016 р. молока і молокопродуктів споживають на 36,1 % менше норми, плодів, ягід, винограду – на 41,7 %, риби і рибопродуктів – на 29,9 %. Яєць споживається на 21,4 % більше норми, картоплі – на 47,2 %, овочів і баштанних – на 48,8 %, олії – на 44,4 %.

Отже, досягнутий рівень розвитку агропродовольчої сфери наразі не забезпечує в повній мірі потреби населення у продуктах харчування, насамперед мова йде про м'ясо і м'ясопродукти, рибу та рибопродукти, а також плоди, ягоди, виноград. Для збільшення обсягів виробництва цієї продукції Україна має необхідний інноваційно-ресурсний потенціал, тому доцільно зробити дані сегменти агропродовольчого ринку пріоритетними.

### **Література**

1. Закон України —Про прожитковий мінімум від 15.07.1999 № 966-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-14>.
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України —Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії від 03.09.2017 р. № 1073, зареєстрований Міністерством юстиції 02 жовтня 2017 р. за № 1206/31074 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1206-17>.
3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України —Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії від 18.11.1999 року № 272, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 грудня 1999 року за № 834/4127 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0834-99>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України —Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України від 25 березня 2015 року № 267 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України —Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення від 11.10.2016 р. № 780 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/780-2016-%D0%BF>.
6. Постанова Кабінету Міністрів України —Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення від 14 квітня 2000 р. № 656 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/656-2000-%D0%BF>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України —Деякі питання продовольчої безпеки від 05.12.2007 № 1379 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1379-2007-%D0%BF>.
8. Рекомендовані раціональні норми споживання основних продуктів харчування на душу населення на 2005-2015 роки, затверджені Міністерством охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dostup.pravda.com.ua/request/27338/response/51411/attach/3/SCAN%20114762...pdf>

**УДК 658**

**Аліна Семенчук**

*к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств,  
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,  
[semenchuk15alina@gmail.com](mailto:semenchuk15alina@gmail.com)*

**КОНКУРЕНТНА ДІАГНОСТИКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО  
ПІДПРИЄМСТВА**

**КОНКУРЕНТНАЯ ДИАГНОСТИКА ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ  
ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ**

## COMPETITION DIAGNOSTICS OF FUNCTIONING OF INNOVATIVE ENTERPRISE

**Анотація.** Конкурентну діагностику звикли розглядати як оцінку рівня і прогноз конкурентоспроможності підприємства на діючому ринку під впливом сил конкуренції. Такі аналітичні процеси дозволяють управлінцям визначити шанси інноваційного підприємства в даному сегменті й формують умови для оптимальнішого використання існуючих ресурсів при взаємодії з конкурентами.

**Аннотация.** Конкурентную диагностику привыкли рассматривать как оценку уровня и прогноз конкурентоспособности предприятия на рынке продукта под воздействием факторов конкуренции. Такие аналитические процедуры позволяют руководителям оценить шансы инновационного предприятия в данном сегменте и формируют условия для рационального использования существующих ресурсов при взаимодействии с конкурентами.

**Annotation.** Competitive diagnostics are accustomed to consider as an assessment of the level and forecast of the competitiveness of the company in the product market under the influence of competition factors. Such analytical procedures allow managers to evaluate the chances of an innovative enterprise in this segment and create conditions for more rational use of existing resources in interaction with competitors.

Сучасна геополітична ситуація в Україні і в світі висуває нові умови ведення підприємницької діяльності та необхідність вітчизняних суб'єктів бізнесу відповідати вимогам глобального ринку та бути конкурентоспроможними та інноваційними на ньому. На практиці механізм управління перевагами над конкуруючими інноваційними підприємствами особливий інтерес займає конкурентна діагностика головних характеристик та факторів, які ідентифікують активність конкуренції. Такі аналітичні процеси дозволяють управлінцям визначити шанси інноваційного підприємства в даному сегменті й формують умови для оптимальнішого використання існуючих ресурсів при взаємодії з конкурентами. Прикладний аспект таких процедур потребує не менш важливої технології вивчення та аналізу функціонування конкурентів як головної частини інноваційного конкурентного середовища підприємства. Коректне оцінювання такого середовища є головним фактором, за яким діють ринкові механізми інноваційних товарів, які створюють багатоваріантність асортименту та вищий рівень якості товарів і послуг. Підприємству необхідно систематично здійснювати моніторинг і конкурентну діагностику.

Питанням дослідження багатоаспектності діагностики конкурентного середовища та оцінювання функціонування підприємства присвячено безліч праць відомих іноземних та українських науковців: А. Сміт, Д. Рікардо, К. Маркс, А. Маршалл, Д. Робінсон, Е. Чем-берлін, С. Брю, Дж. Кейнс, І. Кірцнер, К. Макконнелл, Дж. Мілль, Ф. Найт, А. Пігу, М. Портер, П. Хайне, Л. Невіл, К. Фляйшер, Б. Бенсуссан, Р. Фатхутдінов, П. Єщенко, С. Мочерний та ін. [1]. Але всі вони виділяють різні методи оцінювання окремих елементів конкурентного середовища. Необхідно зауважити, що за останні 10-15 років виникли та набувають подальшого розвитку нові методологічні підходи щодо забезпечення довгострокового успіху підприємств у інноваційному середовищі. Серед панівних у сучасній управлінській теорії слід пригадати ідею "співконкуренції" Б. Нейлбаффа та А.Бранденбургера [2], концепцію ключових компетенцій Г.Хамела та К.Прахалада [3], триваючий розвиток теорії конкурентних переваг М.Портера. Не відстають від зарубіжних дослідників вітчизняні науковці та їх колеги з країн пострадянського простору [4;5]. Зазвичай діагностика асоціюється з процесом оцінювання становища та результативності функціонування підприємства за допомогою сукупності дослідницьких, аналітичних та пошукових дій, які направлені на ідентифікацію і прогнозування диспропорцій у фінансових виробничих, й управлінських процесах, у застосуванні наявних ресурсів та потенціалу підприємства що в наслідку допоможе передбачити економічні спади на підприємстві. Процес діагностики конкурентного середовища інноваційного підприємства інтенсифікує всі ці процеси. За роки багаторічних досліджень на жаль в сучасній літературі науковці не дійшли згоди щодо виділення кола ефективних методів конкурентної діагностики. Що підтверджує ще більшу актуальність виокремлення методів конкурентної діагностики функціонування інноваційного підприємства.

Деякі науковці визначають конкурентну діагностику як оцінку рівня і прогноз конкурентоспроможності підприємства на діючому ринку під впливом сил конкуренції, а також ідентифікування, окреслення характеру, ознак, визначення причин потенційних відхилень у конкурентному середовищі. Результатом діагностики функціонування інноваційного підприємства повинен бути діагноз, ні що інше як ідентифікація та характеристика поточного стану конкурентного середовища на якому діє інноваційна бізнес-одиниця, з прогнозуванням подальших дій [6].

Інші ж розглядають діагностику конкурентного середовища інноваційного підприємства, як врахування можливостей та загроз внаслідок впливу на діяльність такого підприємства чинників зовнішнього середовища, а також усвідомлення сильних і слабких внутрішніх сторін, що дає змогу підвищити його конкурентоспроможність, передбачити і, таким чином, знизити частину ризиків у господарській діяльності підприємства.

Г. Л. Багієв розглядає конкурентну діагностику як найбільш складну, але необхідну частину аналізу ринку. При цьому основними показниками аналізу конкуренції, на його думку, є обсяги реалізації продукції підприємствами конкурентами на конкретному ринку, використовувані маркетингові стратегії й можливості фінансової підтримки, специфіка розширення меж товарних груп, зростання ринку існуючого продукту на основі використання підприємствами поліпшуючих інновацій [7].

Закордонні науковці характеризують конкурентну діагностику як головний механізм конкурентного аналізу інноваційних підприємств та наполягають на прослідковуванні факторів впливу конкурентів враховуючи розмір частки ринку, стратегій позиціонування, характеристик товару.

Найчастіше під конкурентною діагностикою інноваційного підприємства розуміють визначення рівня конкурентоспроможності підприємства або його продукції, ідентифікацію конкурентних переваг, уміння вести успішну конкурентну боротьбу на ринку інновацій. Але є ще й інші аспекти конкурентної діагностики, такі як аналіз існуючого та потенційного конкурентного ринкового середовища інноваційного підприємства, на якому воно функціонує. Також, конкурентну діагностику розглядають як комплекс методів, які базуються на аналізуванні динаміки основних показників результатів діяльності функціонування підприємства з метою формування дієвої стратегії розвитку інноваційного підприємства. Але ефективність такої діагностики залежить від якості та кількості використаних методів конкурентного аналізу. Тобто, не можна здійснити ефективний конкурентний аналіз інноваційного середовища використовуючи один метод або групу методів (наприклад, тільки графічні). Конкурентна діагностика повинна містити в собі комплекс аналітичних, графічних, матричних та фінансових методів для ідентифікації стійких конкурентних переваг інновацій, сильних сторін і можливостей інноваційного підприємства для формування ефективної конкурентної боротьби та утримування позицій лідера на ринку інновацій.

Конкурентна діагностика є сукупність методів аналітичної оцінки зовнішнього середовища функціонування інноваційного підприємства, які створюються з врахуванням головних внутрішніх чинників, що відображають інноваційність діяльності підприємства, а також притаманних кожному такому підприємству змінних факторів, серед яких рівень інтенсивності конкуренції, цільовий ринок, обсяг інформації, вид діяльності, життєвий цикл товару, галузева ланка функціонування, доцільність стратегічних намірів і цілей.

Ринкова конкурентна ситуація у зв'язку з динамічним розвитком інновацій примушує підприємства постійно ідентифікувати та пристосовуватись до змін, аналізувати причини та динаміку їх появи. Такими методами підприємство має змогу проаналізувати свої можливості та можливості головних конкурентів, створити раціональну маркетингову стратегію, з точки зору прибутковості, яка спрямована на формування та утримання власних конкурентних переваг. В результаті здійснення такої діагностики має бути ідентифіковано поточний та перспективний механізм розвитку конкуренції на ринку, що аналізувався. Враховуючи такі результати діагностики, формують перелік пріоритетних маркетингових дій щодо підвищення рівня конкурентного потенціалу інноваційного підприємства. Конкурентна діагностика як процедура ідентифікації слабких і сильних сторін головних ринкових учасників дає можливість привести у відповідність існуючі стратегічні можливості підприємства з детермінантами головних конкурентів.

## Література

1. Швиданенко Г. О. Конкурентна діагностика / Г. О. Швиданенко // Економіка підприємства: теорія та практика : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. 21 жовт. 2010 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: Г. О. Швиданенко (відп. за вип.) [та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2010. – С. 357–359.
2. Нейлбафф Б., Бранденбургер А. Сотрудничество конкурентов / Нью-Йорк, Doubleday, 1996.
3. Прахалад К.К., Хэмел Г. Стержневые компетенции корпорации (в книге Минцберга Г., Куинна Дж. Б., Гошала С. Стратегический процесс / Пер. С англ. Под ред. Ю.Н. Каптуревского.- СПб: Питер, 2001. - с. 112-123).
4. Копылов Алексей Владимирович. Формирование и оценка стратегических ресурсов предприятий : Дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 : Волгоград, 2001 131 с. РГБ ОД, 61:02-8/507-7
5. Верба В.А. Систематизація активів підприємства: стратегічний аспект // Економіка: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць. Випуск 220: Том II. - Дніпропетровськ: ДНУ, 2006. - С. 493-501.
6. Економічна діагностика. С.М. Глухарев, Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» (для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання спеціальності 7.050107, 8.050107 – «Економіка підприємства») / Укл.: Глухарев С. М. – Харків: ХНАМГ, 2008 – 118 с.
7. Маркетинг. Багиев Г.Л., Тарасевич В.М. Учебник для вузов. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2010. — 576 с.

УДК 336.71

**Юлія Стрільчук**  
аспірантка кафедри банківської справи,  
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима  
Гетьмана»,  
[juliastrilchuk@gmail.com](mailto:juliastrilchuk@gmail.com)

### ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

### ПЕРСПЕКТИВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОГО КРЕДИТОВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ В КОНТЕКСТЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

### PROSPECTIVE WAYS OF BANK LENDING TO INDIVIDUALS DEVELOPMENT IN UKRAINE IN TERMS OF ACHIEVEMENT OF ECOLOGICAL GOALS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

**Анотація.** Визначено перспективні напрямки розвитку банківського кредитування населення в Україні, що сприятимуть забезпеченню досягнення окремих цілей сталого розвитку.

**Аннотация.** Определены перспективные направления развития банковского кредитования населения в Украине, которые способствуют достижению отдельных целей устойчивого развития.

**Abstract.** The author shows particular directions of bank lending to individual development in Ukraine, which help to achieve some sustainable development goals.

Економічний розвиток країни виступає важливою передумовою для успішної конкурентної боротьби в глобальному економічному середовищі. У своїй праці «Теорія економічного розвитку» Й. А. Шумпетер порівнює економічний розвиток та економічне зростання і показує концептуальну відмінність між ними.